

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทยมีที่มาจากการผูกหรือสร้างคำ สร้างข้อความขึ้นจากวิถีชีวิตไทย เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจ และใช้สืบทอดกันมาช้านาน

สำนวนมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ไม่ใช่ความหมายตรงตัว มีลักษณะภาษาดังนี้

๑. ใช้คำน้อย กระชับ

๒. ใช้ถ้อยคำสละสลวย เล่นเสียง เล่นคำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับสำนวน

๑. สำนวนมีจำนวนพยางค์ไม่จำกัด อาจมีตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป เช่น เสือ เสือหิว เสือซ่อนเล็บ เสือในร่างสมัน น้ำขึ้นให้รีบตัก ปลาหมอตายเพราะปาก ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น สร้างวิมานในอากาศ ฯลฯ

๒. บางสำนวนมีลักษณะเล่นเสียง เล่นคำซ้ำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง เช่น

พลอยฟ้า พลอยฝน ตกปากตกคำ สมน้ำสมเนื้อ
ขุดด้วยปาก ถากด้วยตา ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
เสือหลายหัว ช้างหลายโรง

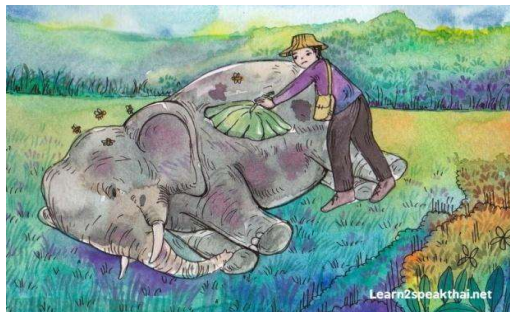
๓. สำนวนยังแยกย่อยเป็น ภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีรายละเอียดเหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ตัวอย่างความหมายสำนวน

๑. กระต่ายหมายจันทร์ หมายถึง หวังในสิ่งที่เกินตัว

๒. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนทั่วไปรู้จักกันทั่วแล้ว จะปิดยังไงก็ปิดไม่มิด

๓. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก หมายถึง ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ ที่กดขี่ข่มเหงผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย

